FC-ENE-2026W43-007 • DOSSIER FAMAVERA • v1.1
Czy każdy Norweg ma 1,5 mln zł z gazu na koncie? Weryfikujemy wypowiedź Urszuli Zielińskiej
Opracowano: 24.10.2026 • Aktualność: 24.10.2026, 16:22 CEST • GOTOWE DO WERYFIKACJI — oczekuje na decyzję redaktora

Czy każdy Norweg ma 1,5 mln zł z gazu na koncie? Weryfikujemy wypowiedź Urszuli Zielińskiej

TEZA	WERDYKT	%	MECHANIZM PRZEKAZU
A — Polska wydaje obecnie ok. 100 mld zł rocznie na import ropy, gazu i węgla, a w 2022 r. koszt wzrósł z ok. 150 do 250 mld zł.	**W WIĘKSZOŚCI PRAWDA**	88%	Nie wykazano istotnego mechanizmu; uproszczono metodologię i wartość bazową.
B — Wartość norweskiego GPFG odpowiada ok. 1,5 mln zł na jednego mieszkańca Norwegii.	**PRAWDA**	96%	Nie wykazano istotnego mechanizmu.
C1 — Każda Norweżka i każdy Norweg mają ok. 1,5 mln zł na swoim koncie bankowym.	**FAŁSZ**	99%	BŁĘDNIE ZINTERPRETOWANE DANE — wartość funduszu per capita przedstawiono jako prywatne saldo.
C2 — Te ok. 1,5 mln zł to oszczędności „za gaz” sprzedawany przez Norwegię.	**WPROWADZA W BŁĄD**	98%	POMYLONO ZWIĄZEK Z PRZYCZYNĄ — wartość funduszu nie pochodzi wyłącznie ze sprzedaży gazu.

Ten FC zawiera cztery niezależne jednostki oceny. Procent oznacza pewność oceny dowodów dla konkretnej jednostki, a nie prawdopodobieństwo ani średnią dla całej wypowiedzi.

Pełny fact-check

TEZA I KONTEKST

29 lipca 2026 r., podczas pierwszego czytania projektu zmian w ustawie o OZE, sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Urszula Zielińska porównywała koszty importu paliw kopalnych z korzyściami z krajowych źródeł energii. Powiedziała, że Polska wydaje rocznie około 100 mld zł na import ropy, gazu i węgla, że w kryzysowym 2022 r. kwota wzrosła z około 150 do 250 mld zł oraz że w Norwegii każdy mieszkaniec ma „na swoim koncie bankowym” około 1,5 mln zł oszczędności „za gaz”.

NAJWAŻNIEJSZY WNIOSEK

W wypowiedzi są cztery odrębne elementy i nie należy sprowadzać ich do jednego zbiorczego werdyktu. Rząd wielkości kosztów importu paliw jest zasadniczo trafny, choć wartość bazowa i metodologia są uproszczone. Przeliczenie wartości norweskiego funduszu na mieszkańca rzeczywiście daje około 1,5–1,6

mln zł. Fałszywe jest natomiast twierdzenie, że taka kwota znajduje się na prywatnym koncie każdego Norwega. Mylące jest też przedstawienie całej wartości funduszu jako oszczędności „za gaz”: GPFG jest majątkiem państwa, powstaje z dochodów sektora petroleum — ropy i gazu — a większość jego obecnej wartości stanowi skumulowany zwrot z inwestycji.

A — KOSZT IMPORTU PALIW KOPALNYCH

Proponowany werdykt: W WIĘKSZOŚCI PRAWDA (88%). Oficjalna prezentacja rządowa pokazuje około 130 mld zł w 2021 r., 250 mld zł w 2022 r. i 140 mld zł w 2023 r. Forum Energii, na podstawie danych GUS, Eurostatu i NBP, oszacowało import netto surowców energetycznych i paliw na 112 mld zł w 2024 r.; jego bieżący monitoring wskazuje około 100–101 mld zł za 12 miesięcy na początku 2026 r. Zatem „około 100 mld” jest trafnym rzędem wielkości, a 250 mld zł dla 2022 r. jest dobrze udokumentowane. Nieprecyzyjne jest „z około 150”: w oficjalnym szeregu wykorzystanym przez administrację poprzedni rok wynosi około 130 mld zł, a inne opracowania stosują różne definicje — import brutto/netto, same surowce albo także paliwa. To nie odwraca zasadniczego sensu wypowiedzi, ale wyklucza ocenę PRAWDA.

B — 1,5 MLN ZŁ WARTOŚCI FUNDUSZU NA MIESZKAŃCA

Proponowany werdykt: PRAWDA (96%). NBIM podaje wartość GPFG na 30 czerwca 2026 r. równą 22 683 mld NOK. Statistics Norway podaje 5 636 904 mieszkańców na koniec II kwartału 2026 r. NBP dla 29 lipca 2026 r. podaje średni kurs 1 NOK = 0,3921 PLN. Obliczenie: 22 683 mld NOK / 5 636 904 osób = ok. 4,024 mln NOK na osobę; po przeliczeniu daje ok. 1,578 mln zł. Przy sformułowaniu „około 1,5 mln zł” wynik mieści się w rozsądnym zaokrągleniu. Ograniczenie: oficjalna wartość funduszu pochodzi z najbliższego zamkniętego okresu raportowego — 30 czerwca, a nie dokładnie z dnia wypowiedzi.

C1 — „NA SWOIM KONCIE BANKOWYM”

Proponowany werdykt: FAŁSZ (99%). Sama liczba ma realną podstawę: wartość GPFG przypadająca statystycznie na mieszkańca to około 1,5–1,6 mln zł. Błąd polega na interpretacji tej wartości jako prywatnych pieniędzy na osobistym koncie bankowym. §1 norweskiej ustawy o Government Pension Fund stanowi, że aktywa funduszu należą do państwa, a §7 przewiduje wykorzystanie środków poprzez transfer do budżetu po decyzji Stortingu. Norweg nie ma indywidualnego rachunku odpowiadającego swojej arytmetycznej części GPFG i nie może wypłacić „swoich” 1,5 mln zł. Dlatego izolowane twierdzenie o prywatnym koncie pozostaje FAŁSZEM, choć jego źródłem jest poprawna w przybliżeniu wartość per capita.

C2 — „OSZCZĘDNOŚCI ZA GAZ”

Proponowany werdykt: WPROWADZA W BŁĄD (98%). Związek z gazem jest realny: GPFG służy długoterminowemu zarządzaniu dochodami Norwegii z ropy i gazu. Jednak ustawa wskazuje szerzej na przepływy z działalności petroleum oraz zwrot z inwestycji. NBIM podaje, że do końca I połowy 2026 r. skumulowany zwrot z inwestycji wynosił 15 210 mld NOK, a napływy netto od państwa 5 509 mld NOK. Przedstawienie całych 1,5 mln zł per capita jako pieniędzy „za gaz” pomija ropę i dominującą rolę wyników inwestycyjnych. Nie jest to więc czysty FAŁSZ, bo dochody gazowe rzeczywiście współtworzą strumień petroleum, ale przekaz istotnie upraszcza związek przyczynowy.

SHORT DOINFORMOWANI

Short był źródłem dystrybucji, które uruchomiło sprawę, ale podstawą rekonstrukcji słów Zielińskiej jest pełny stenogram Sejmu. W finalnym audycie nie udało się niezależnie odtworzyć całego materiału wideo klatka po klatce, dlatego FAMAVERA nie przypisuje autorowi Shorta odrębnego werdyktu ani kwalifikacji „manipulacja przekazem”. Materiał publiczny powinien oceniać wyłącznie sprawdzone słowa Zielińskiej; ewentualną ocenę montażu można dodać dopiero po ręcznej kontroli wideo.

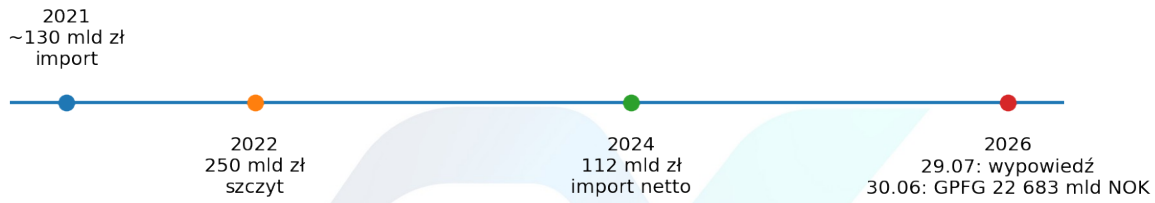
AKTUALNOŚĆ

Aktualność sprawdzona do: 24.10.2026, 16:22 CEST. 22 października 2026 r. NBIM opublikował dane za III kwartał: GPFG miał 22 014 mld NOK na 30.09.2026. Spadek wartości nie zmienia wniosków o własności funduszu ani o strukturze jego wartości; pokazuje natomiast, że przeliczenie per capita jest zmienne w czasie. Nie znaleziono publicznego sprostowania Urszuli Zielińskiej dotyczącego analizowanych słów.

Dowody i szczegóły

CHRONOLOGIA

2021 — ok. 130 mld zł kosztów importu w oficjalnym szeregu. 2022 — ok. 250 mld zł, szczyt kryzysowy. 2024 — 112 mld zł importu netto według Forum Energii. 29.07.2026 — wypowiedź Urszuli Zielińskiej. 30.06.2026 — GPFG 22 683 mld NOK. 30.09.2026 — 22 014 mld NOK po III kwartale.

Chronologia kluczowych danych wykorzystanych w analizie.

JAK LICZYMY 1,5 MLN ZŁ

Na koniec czerwca 2026 r. GPFG miał 22 683 mld NOK. Norwegia liczyła 5 636 904 mieszkańców na koniec II kwartału. Po podzieleniu daje to ok. 4,02 mln NOK na osobę. Średni kurs NBP z 29 lipca 2026 r. wynosił 0,3921 zł za NOK, więc wynik to ok. 1,58 mln zł na osobę.

DLACZEGO TO NIE JEST PRYWATNE KONTO

Około 1,5–1,6 mln zł to poprawna w przybliżeniu statystyczna wartość GPFG przypadająca na jednego mieszkańca. Nie jest to jednak prywatne saldo. Norweska ustawa stanowi wprost, że aktywa Government Pension Fund należą do państwa. Fundusz jest zarządzany publicznie, a środki mogą być transferowane do budżetu zgodnie z decyzjami państwa. Obywatel nie ma osobistego konta, z którego mógłby wypłacić tę kwotę.

SKĄD BIERZE SIĘ WARTOŚĆ FUNDUSZU

Fundusz jest związany z dochodami państwa z działalności petroleum, czyli ropy i gazu, ale jego obecna wartość nie jest prostą sumą pieniędzy otrzymanych za gaz. NBIM wskazuje, że ponad połowa wartości powstała ze zwrotu z inwestycji.

KOSZT IMPORTU POLSKI

Dane używane przez administrację i Forum Energii potwierdzają wyjątkowy szczyt kosztów importu w 2022 r. — około 250 mld zł — oraz zejście do około 100–112 mld zł w ostatnich latach. Wartość bazowa „około 150 mld” jest mniej precyzyjna: oficjalny wykres dla 2021 r. pokazuje około 130 mld zł.

TEST PRZECIWNY I OGRANICZENIA

Sprawdziliśmy interpretacje najbardziej korzystne dla wypowiedzi. Wartość 1,5 mln zł można obronić jako statystyczną wartość per capita funduszu. Sformułowania o prywatnym koncie nie da się jednak

pogodzić z prawnym statusem GPFG. „Za gaz” ma realny punkt zaczepienia, lecz pomija ropę i dominujący udział wyników inwestycyjnych. Dla importu gazu po sierpniu 2025 r. część wartości jest szacunkowa z powodu ograniczenia dostępu do danych.

AKTUALNOŚĆ

Sprawdzono aktualność do 24 października 2026 r. Najnowsze dane NBIM za III kwartał pokazują 22 014 mld NOK na 30 września 2026 r.; nie zmienia to oceny własności funduszu ani sensu wypowiedzi z 29 lipca.

ŹRÓDŁA

NAZWA ŹRÓDŁA: Sejm RP — stenogram wystąpienia Urszuli Zielińskiej
AUTOR / INSTYTUCJA: Sejm RP | **TYP:** źródło pierwotne / pełna wypowiedź | **DATA:** 29.07.2026
KLUCZOWE MIEJSCE: stenogram posiedzenia nr 63, wypowiedź Urszuli Zielińskiej: fragment o ok. 100 mld zł importu, 2022 r. i norweskim funduszu
CO POTWIERDZA: dokładne brzmienie i kontekst ocenianej wypowiedzi
CZEGO NIE POTWIERDZA: prawdziwości liczb ekonomicznych ani statusu prawnego GPFG
LINK: https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/proceedings/63/2026-07-29/transcripts/274
NAZWA ŹRÓDŁA: NBP — tabela kursów 145/A/NBP/2026
AUTOR / INSTYTUCJA: Narodowy Bank Polski | **TYP:** oficjalne dane kursowe | **DATA:** 29.07.2026
KLUCZOWE MIEJSCE: pozycja NOK
CO POTWIERDZA: średni kurs 1 NOK = 0,3921 PLN dla dnia wypowiedzi
CZEGO NIE POTWIERDZA: wartości GPFG ani liczby ludności Norwegii
LINK: https://rss.nbp.pl/kursy/TabRss.aspx?n=2026%2Fa%2F26a145
NAZWA ŹRÓDŁA: Statistics Norway — Population
AUTOR / INSTYTUCJA: Statistics Norway (SSB) | **TYP:** oficjalna statystyka ludności | **DATA:** Q2 2026
KLUCZOWE MIEJSCE: stan ludności na koniec II kwartału 2026
CO POTWIERDZA: 5 636 904 mieszkańców Norwegii
CZEGO NIE POTWIERDZA: wartości GPFG ani praw własności obywateli do funduszu
LINK: https://www.ssb.no/en/befolkning/folketall/statistikk/befolkning
NAZWA ŹRÓDŁA: NBIM — The fund's value
AUTOR / INSTYTUCJA: Norges Bank Investment Management | **TYP:** oficjalne dane zarządzającego GPFG | **DATA:** 30.06.2026 / odczyt 24.10.2026
KLUCZOWE MIEJSCE: sekcja wartości funduszu i rozbicie źródeł wzrostu
CO POTWIERDZA: wartość GPFG 22 683 mld NOK; skumulowany zwrot 15 210 mld NOK, napływy netto 5 509 mld NOK i efekt kursowy 1 965 mld NOK
CZEGO NIE POTWIERDZA: indywidualnego prawa Norwega do arytmetycznej części funduszu
LINK: https://www.nbim.no/en/investments/the-funds-value/
NAZWA ŹRÓDŁA: Lov om Statens pensjonsfond
AUTOR / INSTYTUCJA: Lovdata / Królestwo Norwegii | **TYP:** tekst aktu prawnego | **DATA:** obowiązujący tekst sprawdzony 24.10.2026
KLUCZOWE MIEJSCE: §1, §3, §4 i §7
CO POTWIERDZA: aktywa funduszu należą do państwa; zasady zarządzania, źródła dochodów i transferów do budżetu
CZEGO NIE POTWIERDZA: konkretnej wartości funduszu w lipcu 2026
CO WYKLUCZA: indywidualne prywatne saldo bankowe odpowiadające części GPFG
LINK: https://lovdata.no/lov/2005-12-21-123
NAZWA ŹRÓDŁA: Governance model for the Government Pension Fund
AUTOR / INSTYTUCJA: Norweskie Ministerstwo Finansów | **TYP:** oficjalny opis modelu zarządzania | **DATA:** odczyt 24.10.2026
KLUCZOWE MIEJSCE: sekcje o odpowiedzialności Ministerstwa Finansów i zarządzaniu operacyjnym przez Norges Bank
CO POTWIERDZA: publiczny charakter i model zarządzania GPFG
CZEGO NIE POTWIERDZA: indywidualnych kont lub wypłat dla obywateli
LINK: https://www.regjeringen.no/en/topics/the-economy/the-government-pension-fund/governance-model-for-the-government-pens/id699573/

NAZWA ŹRÓDŁA: Transformacja energetyczna w Polsce — edycja 2025
AUTOR / INSTYTUCJA: Forum Energii | **TYP:** analiza ekspercka oparta na GUS, Eurostat i NBP | **DATA:** 2025
KLUCZOWE MIEJSCE: część o kosztach importu paliw / surowców energetycznych
CO POTWIERDZA: 112 mld zł importu netto surowców energetycznych i paliw w 2024 r. oraz zastosowaną metodologię
CZEGO NIE POTWIERDZA: identycznej definicji dla każdego historycznego roku i każdego składnika
LINK: https://new.forum-energii.eu/download/pobierz/transformacja-energetyczna-polski-edycja-2025

NAZWA ŹRÓDŁA: Miesięcznik — koszty importu paliw
AUTOR / INSTYTUCJA: Forum Energii | **TYP:** bieżący monitoring ekspercki | **DATA:** 2026 / odczyt 24.10.2026
KLUCZOWE MIEJSCE: sekcja kosztów importu; uwaga metodologiczna dla gazu od VIII 2025
CO POTWIERDZA: około 100–101 mld zł importu netto w ostatnich 12 miesiącach na początku 2026 r.
CZEGO NIE POTWIERDZA: pełnej porównywalności wszystkich składowych z latami wcześniejszymi; część danych gazowych jest szacowana
LINK: https://www.forum-energii.eu/miesiecznik

NAZWA ŹRÓDŁA: Prezentacja kosztów importu paliw kopalnych
AUTOR / INSTYTUCJA: administracja rządowa / gov.pl | **TYP:** oficjalny materiał prezentacyjny | **DATA:** odczyt 24.10.2026
KLUCZOWE MIEJSCE: wykres kosztów importu: 2021, 2022, 2023
CO POTWIERDZA: około 130 mld zł w 2021 r., 250 mld zł w 2022 r. i 140 mld zł w 2023 r.
CZEGO NIE POTWIERDZA: wartości około 150 mld zł jako jednej kanonicznej bazy ani obecnego poziomu 2026
LINK: https://www.gov.pl/attachment/76158487-5ad9-49be-a87c-dc410e7e1fef

NAZWA ŹRÓDŁA: NBIM — Key figures Q3 2026
AUTOR / INSTYTUCJA: Norges Bank Investment Management | **TYP:** oficjalna aktualizacja kwartalna | **DATA:** 22.10.2026
KLUCZOWE MIEJSCE: wartość funduszu na 30.09.2026
CO POTWIERDZA: 22 014 mld NOK na koniec III kwartału 2026; zmienność wartości funduszu w czasie
CZEGO NIE POTWIERDZA: wartości dokładnie na 29.07.2026
LINK: https://www.nbim.no/en/news-and-insights/1q-3q/key-figures-q3-2026/

Lovdata — Lov om Statens pensjonsfond — §1 własność państwa; §3 zarządzanie; §4 źródła dochodów; §7 transfery wyłącznie do budżetu za zgodą Stortingu. LINK: https://lovdata.no/lov/2005-12-21-123

Norweskie Ministerstwo Finansów — Governance model — odpowiedzialność Ministerstwa Finansów i zarządzanie operacyjne przez Norges Bank. LINK: https://www.regjeringen.no/en/topics/the-economy/the-government-pension-fund/governance-model-for-the-government-pens/id699573/

Forum Energii — Transformacja energetyczna w Polsce, edycja 2025 — 2024: 112 mld zł importu netto surowców energetycznych i paliw; metodologia na bazie GUS, Eurostat i NBP. LINK: https://new.forum-energii.eu/download/pobierz/transformacja-energetyczna-polski-edycja-2025

Forum Energii — Miesięcznik 2026 — 12 miesięcy do początku 2026: ok. 101 mld zł importu netto; od VIII 2025 część danych gazowych szacowana z powodu tajemnicy statystycznej. LINK: https://www.forum-energii.eu/miesiecznik

Gov.pl — prezentacja kosztów importu paliw kopalnych — wykres: 2021 ok. 130 mld zł, 2022 250 mld zł, 2023 140 mld zł. LINK: https://www.gov.pl/attachment/76158487-5ad9-49be-a87c-dc410e7e1fef